



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Decano Saresberiensis Parisius commoranti, A. Archidiacono, & magistro P.  
Peverel Canonico Parisiensi.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-20020**

conspicui præsentaret; si forsitan ad excusationem suam ostendere rationabile quicquam posset. Ipse verò cum testimoniis quoque litteris venerabilis fratris nostri Episcopi Bivinenfis, per quem cum super hoc mandavimus admoneri, per suas nobis litteras respondendo confessus est quòd cum olim circa octavum annum ætatis suæ pater suus clericali militiæ tradidisset eundem, duodecimo tandem anno transacto resiliit ab ea, & ad arma secularia se exercens, denique cum claræ memoriæ Waltero Brenensi Comite Apuliam introivit & hæcenus ibi mansit, fructibus jamdictæ præbendæ quibusdam creditoribus obligatis, quam recognoscere se dicebat contra conscientiam tenuisse, ac ideo debitum quod super eadem præbendâ contraxerat extenuatum penitus esse dicens, eam in nostris manibus resignavit. Nos igitur idoneæ personæ in ipsa provideri volentes, eam dilecto filio magistro Waltero, viro provido & honesto, de vestris partibus oriundo, duximus concedendam, universitati vestræ per apostolica scripta præcipiendo mandantes quatenus ipsum per procuratorem suum in corporalem possessionem ipsius inducere ac in fratrem & Canonicum recipere procuretis, stallum chori & locum Capituli sibi nihilominus assignando, mandatum apostolicum taliter impleturi quòd gerere possimus acceptum. Alioquin dilectis filiis Decano, Cantori, & G. Pedilupi Canonico Remensis dedimus in mandatis ut vos ad id per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellant. Datum Laterani x 11. Kal. Januarij, pontificatus nostri anno undecimo.

*Scriptum est illis super hoc.*

**LONGIPONTIS ET IGNIACENSIS**  
Abbatibus, & Priori Igniacensi  
Suessionensis diocesis.

**E**X litteris dilectorum filiorum Decani, Cantoris, & G. Canonici Remensis intelleximus evidenter quòd cum Isabel mulier adversus R. virum suum Laudunensis diocesis, qui non curabat eidem necessaria ministrare nec maritale ipsi debitum exhibere, nostras impetrasset ad eos litteras continentes quòd si res taliter se haberet, dictum R. ut tamquam uxorem suam exhiberet eandem & maritali affectione tractaret, censura ecclesiastica sublato appellationis obstaculo coercerent, ipsi partes legitime citaverunt. Quibus in eorum præsentia constitutis, præ-

Tom. II.

fata mulier intentionem suam fundare voluit coram eis, asserens dictum R. cum ipsa legitime matrimonium contraxisse, nec sibi velle in necessariis providere vel debitum reddere conjugale. Cum autem dicto R. hæc inficiante omnino testes producti essent pariter & recepti, iudices super hoc sententiare nolentes, depositiones ipsorum & ea quæ hinc inde fuere proposita coram eis, sub sigillis suis nobis fideliter transmiserunt. Nos igitur visis & intellectis depositionibus testium productorum, quia per dicta eorum de matrimonio nobis constitit evidenter, discretioni vestræ per apostolica scripta mandamus quatenus memoratum R. non obstante quòd post contractum matrimonium se fecit in Subdiaconum promoveri, ad recipiendam uxorem suam & eam maritali affectione tractandam monitione præmissa per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compellatis. Quòd si non omnes &c. duo vestrum &c. Datum Laterani 11. Kal. Januarij, pontificatus nostri anno undecimo.

**DECANO SARESBERIENSI**  
Parisius commoranti, A. Archidiacono, &  
magistro P. Peverel Canonico Parisiensi.

**C**um dilecti filij Willelmus Andrensis Ecclesiæ monachus, qui pro electo ejusdem Ecclesiæ se gerebat, & Gaufridus Daubins monachus ac procurator monasterij Karroffenfis super jure eligendi Abbatem in Andrensi monasterio & ejusdem Willelmi electione invicem in nostra præsentia litigarent, idem Willelmus electionem suam à fratribus Andrensis concorditer celebratam auctoritate petiit apostolica confirmari, asserens tam de jure communi quàm privilegio speciali eis à felicis recordationis Alexandro Papa prædecessore nostro, & à nobis postmodum confirmato, liberam eligendi auctoritatem ad eosdem fratres tantummodo pertinere. Nam de jure communi omnis congregatio monachorum eligere sibi debet Abbatem; & in ejusdem Alexandri privilegio continetur ut obeunte monasterij Andrensis Abbate nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur nisi quem fratres vel eorum pars consilij sanioris secundum Deum & beati Benedicti regulam duxerint eligendum. A nobis quoque prædictis fratribus dinoscitur esse concessum ut licitum sit eisdem, cum Ecclesiam suam Abbate vacare contigerit, personam idoneam de gremio ejus-

H h ij

Epist. 107.  
De electione  
Abbatis Andrensis.  
Cap. Cum dilectus. De consecratione.  
Vide to. 9.  
Spici. 9. Da-  
cheriani pag.  
578.

\* Suprà lib.  
10. epist. 97.

\* To. 9. Spicil.  
pag. 461.

dem Ecclesie vel aliunde per regularem electionem sibi præficere in partem, Karroffensi monasterio præsentandam, ut ab ipso confirmationem accipiat, & reverentiam ei quam debet impendat. Dicitur verò Gaufridus procurator proposuit ex adverso quòd cum olim ad petitionem Comitis Balduini, uxoris & filiorum ejus Andrensis Ecclesie patronorum à bonæ memoriæ \* Gerardo Morinensi Episcopo fuerit constitutum quòd si præfatus locus divino munere adeo pullularet ut Prior aut Abbas constitueretur ibidem, electio ejus penes fratres ejusdem loci & Capitulum Karroffense penderet, & hujusmodi obtentu statuti sic fuerit longè retroactis temporibus observatum ut monasterio Andrensi vacante, Andrenses fratres in Karroffensi Capitulo aliquem de gremio monasterij Karroffensis sibi elegerint in Abbatem, electio prædicti Willelmi tam contra statuti tenorem quàm etiam contra consuetudinem approbatam, quæ optima est legum interpretis, minus canonicè attentata, meritò cassari debebat, & mandari fratribus antedictis ut juxta quod hæcenus est obtentum procederent ad electionem Abbatis, adiciens quòd per privilegium supradicti prædecessoris nostri nec etiam confirmationem nostram præjudicari poterat monasterio Karroffensi, cum nulla penitus de prædicto statuto & approbata consuetudine habita mentione fuerint per subreptionem obtenta. Proposuit insuper idem G. quòd ex alia quoque causa dicta electio cassari debebat, quia videlicet ab interdictis & de interdicto fuerat celebrata. Cum enim bonæ memoriæ Lambertus Morinensis Episcopus supradictis fratribus dederit in præceptis, prout in ejus patentibus \* litteris perspeximus contineri, ut ad Karroffensem Ecclesiam, de cujus gremio eligere debebant Abbatem, infra octo dierum spatium accedentes, ibidem eligerent, ut debebant, quod si non facerent, scirent se ab omni officio & beneficio & Ecclesiarum ingressu fore suspensos, ipsi mandato Episcopi vilipenso, infra præfixum tempus, prout debebant, eligere contempserunt. Unde cum post elapsum terminum suspensionis sententia ceperint esse ligati, electio post hæc ab ipsis præsumpta debebat irrita judicari. Ad hoc autem fuit ex adverso responsum quòd cum prædicto modo eligere Andrenses monachi minimè tenerentur, Episcopo sine causæ cognitione hoc præcisè mandanti non tenebantur obedi-

re, ac ideo prædicta sententia interdicti eos ligare non potuit, utpote minus rationabiliter promulgata, maxime cum infra terminum ab Episcopo constitutum ad Karroffense monasterium accedentes, licentiam petierint de suo monasterio eligendi, licet eam nequiverint obtinere. Contra quod pars altera replicavit quòd etsi fuisset forsitan dicta sententia minus justa, humiliter tamen parere tenebantur eidem, cum fuisset à diocesano Episcopo promulgata. His igitur & aliis quæ coram nobis utrinque fuere proposita perspicaciter intellectis, quia nobis constitit electionem ipsam à suspensis & de suspensio etiam celebratam, ipsam de consilio fratrum nostrorum iustitia cassavimus exigente. Excommunicationis autem & suspensionis in ipsum Willelmum & alios monachos Andrenses & interdicti sententias in eorum Ecclesias à venerabili fratre nostro \* Silvanectensi Episcopo & conjudicibus ejus post appellationem ad nos interpositam promulgatas ad cautelam duximus relaxandas. Ceterum cum supradictum statutum, videlicet quòd penes fratres ejusdem loci & Capitulum Karroffense pendeat Abbatis electio, ita sanè possit intelligi quòd per illud nec juri communi nec apostolico privilegio derogetur, ut videlicet ad sæpeditos fratres electio spectet Abbatis, & ad Karroffense Capitulum confirmatio, devotioni vestræ præsentium auctoritate mandamus quatenus auditis hinc inde propositis, si ex parte Karroffensis cœnobij talis fuerit consuetudo probata quæ juri communi præjudicet in hac parte, vos secundum illam consuetudinem decernatis electionem Andrensis Abbatis de cetero faciendam. Quòd si talis consuetudo probata non fuerit per quam in hoc casu præjudicetur juri communi, vos Andrensis monachis jus eligendi Abbatem sublato appellationis obstaculo adjudicare curetis, ut sic de cetero liberam habeant facultatem vel de gremio Ecclesie suæ vel etiam aliunde per electionem canonicam eligendi personam idoneam in Abbatem præsentandam Karroffensi Capitulo, ut ab eo, si canonica fuerit electio, confirmetur. Porrò si partes maluerint ut nobis sententia reservetur, vos causam instructam ad nostrum remittatis examen, præfigentes partibus terminum competentem quo nostro se conspectui repræsentent recepturæ Deo dante iudicium æquitatis. Testes autem qui fuerint nominati &c. usque perhibere. Nullis litteris obstantibus

\* Ibid. p. 344.

\* Ibid. pag. 379.

\* Ibid. pag. 364. 367.

Vide infra lib. 14. epist. 19.

si quæ apparuerint à sede apostolica præter assensum partium impetrata. Quod si non omnes &c. duo vestrum. Datum Laterani 111. Nonas Ianuarij, anno undecimo.

WLTERRANO. EPISCOPO.

Epist. 106. Coomittitur ei quædam causa si matrimonio. C. Ex parte. De rescriptis. ff. de her.

**E**X parte M. mulieris fuit propositum coram nobis quod cum eam adhuc infra pubertatis tempora constitutam quidam patruus suus . . filio . . Senensis civis nondum septem annorum voluerit in matrimonio copulare, ac eadem traducta fuerit in domum civis ejusdem, ipsa ex quo ad nobiles annos pervenit, ratum nolens habere quod à dicto patruo suo circa hoc fuerat procuratum, à venerabili fratre nostro Senensi Episcopo nubendi alij licentiam postulavit. Cumque partes idem Episcopus citavisset, & præfata M. per procuratorem idoneum in judicio compareret quærens possessiones & res alias sibi restitui dotis nomine pro se datas, & pars altera restitutionem peteret mulieris ejusdem, asserens eam non posse per alium causam agere, sed debere ipsius tractatui personaliter interesse, præfatus Episcopus dubitans quid super iis statuere posset de jure, prout nobis suis literis intimavit, processa negotij superfedit. Quia igitur non credimus ambigendum quin ipsa mulier, quamvis minor esse dicatur, & causam possit matrimonij per procuratorem tractare, ac pars alia restitui nequaquam debeat, quæ nullo juris seu possessionis est commodo destituta, cum per solam traditionem prædictam, quam non præcesserunt sponsalia vel consensus legitimus nec fuerunt etiam subsecuta, nullum inter eos obligatorium vinculum sit contractum, ut finis litibus imponatur, fraternitati tuæ per apostolica scripta mandamus quatenus si est ita, non obstantibus exceptionibus supradictis, partibus convocatis, audias quæ hinc inde duxerint proponenda, & quod canonicum fuerit appellatione remota decernas, faciens quod decreveris per censuram ecclesiasticam firmiter observari. Nullis litteris veritati & justitiæ præjudicantibus à sede apostolica impetratis. Datum Laterani 111. Idus Ianuarij, pontificatus nostri anno undecimo.

LITTERÆ HENRICI Constantinopolitani Imperatoris ad Dominum Papam.

Epist. 107. De obellatione Voullæ.

**S**ancissimo Patri ac Domino Innocentio Dei gratia summo & universa

li Pontifici, Henricus eadem gratia fidelissimus in Christo Imperator, à Deo coronatus, Romanæ moderator, & semper Augustus, salutem & tam promptam quam debitam in omnibus obedientiam. Non hominum sed Dei omnipotentis potissimum fuit, & præcipuè meritis & intercessionibus beatissimi Petri & Ecclesiæ Romanæ non nostris meritis hoc evenit, ut imperium Romanæ nostro potentatui subjaceret. Cum enim miraculosè factum fuerit ut ad honorem beati Petri Constantinopolis caperetur, miraculosius his diebus, beatissimo Petro dimicante pro nobis, Christus operatus est in nobis, cujus auxilio, vigilia ipsius Petri festi quod vocatur ad vincula, iniquissimum persecutorem Ecclesiæ Dei Voullam apud Philippopolim debellavimus, eumque, infinita strage facta suorum, de campo fugavimus; & ut gaudeatis nobiscum in Domino, quindecim dietas terræ imperio nostro de suo acquisitas habemus. Status noster melioratus est, & de die in diem suscipit incrementum, nec nobis ascribimus, sed potius Deo & vobis, & fidei quæ in Ecclesia Romana subsistit. Noverit sanctitas vestra quod sani sumus & incolumes, quod libentissimè audiremus de vobis, & quod pro fide Ecclesiæ beatissimi Apostolorum principis, cujus vicem geritis, subire martyrium non timemus, cui quicquid facimus, quicquid acquirimus, pro nomine ipsius & in ipso est & erit. Grates infinitas vobis referimus de honore à vobis exhibito G. famulo nostro, & de negotiis nostris à vobis obtentis. Litteras vestras gratanter suscepimus & devotè. Rogamus omnimodis Deum ut vos, quem ad honorem suum & Ecclesiæ ipsius crexit pastorem, in sua constituat sede sanos & incolumes diutius permanere, & conservet nobis vos famulum suum, vosque, cujus preces efficacissimæ sunt apud Deum, rogare pro nobis ut ipse nobis pro ipso dimicantibus opem conferat salutarem & vitam diutinam & victoriam nobis donet. Volumus ut Ecclesia Romana nos habeat mandatorum executores suorum; quia nos non sumus ejus domini, sed ministri. Pater sancte, valeat sanctitas vestra, subveniendo nobis in nostris petitionibus, quæ pro nobis & pro terra nostra mittentur ad vos. Hucusque pia mansuetudo vestra nostras preces & petitiones benignè recepit, & quod bono inchoata est principio, placido consequatur effectu, quia nisi patrocinio vestro terra & impe-

pod Philippopolim.

